

IJC: DU1

Jazyk C

DU1

25.2.2016

Domácí úkol č.1

Termín odevzdání: 25.3.2016
čtěte pokyny na konci tohoto textu
Hodnocení celkem max. 15 bodů

Příklady: (budou opravovány v prostředí Linux/GCC,
LC_ALL=cs_CZ.utf8
parametry překladu: -O2 -std=c99 -Wall -pedantic)

a) V rozhraní "bit_array.h" definujte pro pole bitů:

Typ:

```
typedef bit_array_t  
Typ bitového pole (pro předávání parametru do funkce odkazem)
```

Makra:

```
ba_create(jmeno_pole, velikost)  
definuje a nuluje pole (POZOR: MUSÍ _INICIALIZOVAT_ pole bez ohledu na  
to, zda je pole statické nebo automatické/lokální! Vyzkoušejte si obě  
varianty, v programu použijte lokální pole.)  
Př: static ba_create(p, 100); // p = pole 100 bitů, nulováno  
ba_create(q, 100000L); // q = pole 100000 bitů, nulováno
```

```
ba_size(jmeno_pole)  
vrátí deklarovanou velikost pole v bitech
```

```
ba_set_bit(jmeno_pole, index, výraz)  
nastaví zadaný bit v poli na hodnotu zadanou výrazem  
(nulový výraz == bit 0, nenulový výraz == bit 1)  
Př: ba_set_bit(p, 20, 1);
```

```
ba_get_bit(jmeno_pole, index)  
získá hodnotu zadaného bitu, vrací hodnotu 0 nebo 1  
Př: if(ba_get_bit(p, i) == 1) printf("1");  
if(!ba_get_bit(p, i)) printf("0");
```

Kontrolujte meze polí. V případě chyby volejte funkci
fatal_error("Index %ld mimo rozsah 0..%ld", (long)index, (long)mez).
(Použijte například modul error.c/error.h z příkladu b)

Program musí fungovat na 32 (gcc -m32) i 64bitové platformě.

Podmíněným překladem zajistěte, aby se při definovaném symbolu
USE_INLINE místo těchto maker definovaly inline funkce stejného jména
všude kde je to možné (bez změn v následujícím testovacím příkladu!).
USE_INLINE nesmí být definováno ve zdrojovém textu --
překládá se s argumentem -D (gcc -DUSE_INLINE ...).

Napište pomocná makra DU1_GET_BIT(p, i), DU1_SET_BIT(p, i, b)
pro indexování bitů v poli T *p nebo T p[NN] bez kontroly mezí,
kde T je libovolný celočíselný typ (char, unsigned short, ...).
(Tato makra pak použijete v dalších makrech a inline funkcích.)

Pro vaši implementaci použijte pole typu: `unsigned long []`.
Implementace musí efektivně využívat paměť (využít každý bit pole až na posledních `max. CHAR_BIT*sizeof(unsigned long)-1`).

Jako testovací příklad implementujte funkci, která použije algoritmus známý jako Eratostenovo síto (`void Eratosthenes(bit_array_t pole);`) a použijte ji pro výpočet posledních 10 prvočísel ze všech prvočísel od 2 do `N=202000000` (202 milionů). (Doporučuji program nejdříve odladit pro `N=100`.) Funkci `Eratosthenes` napište do samostatného modulu `"eratosthenes.c"`.

Budete pravděpodobně potřebovat zvětšit limit velikosti zásobníku.
Na Unix-like systémech použijte příkaz `ulimit -a` pro zjištění velikosti limitu a potom `"ulimit -s zadana_velikost"`.

Každé prvočíslo tiskněte na zvláštní řádek v pořadí vzestupném. Netiskněte nic jiného než prvočísla (bude se automaticky kontrolovat!). Pro kontrolu správnosti prvočísel můžete použít program `factor (./primes|factor)`.

Zdrojový text programu se musí jmenovat `"primes.c"` !
Příkaz `"make"` musí vytvořit obě varianty: `primes` a `primes-inline` (Při nesplnění podmínek: až 0 bodů.)

(7b)

Poznámky: Eratostenovo síto (přibližná specifikace):

- 1) Nulujeme bitové pole `p` o rozměru `N`, index `i` nastavit na 2
- 2) Vybereme nejmenší index `i`, takový, že `p[i]==0`.
Potom je `i` prvočíslo
- 3) Pro všechny násobky `i` nastavíme bit `p[n*i]` na 1 ('vyškrtneme' násobky - nejsou to prvočísla)
- 4) `i++`; dokud nejsme za `sqrt(N)`, opakujeme bod 2 až 4
(POZOR: sestavit s matematickou knihovnou parametrem `-lm`)
- 5) Výsledek: v poli `p` jsou na prvočíselných indexech hodnoty 0

Efektivita výpočtu: cca 1.4s na Intel i5-4690 @ 3.50GHz (gcc -O2)
Porovnejte efektivitu obou variant (makra vs. inline funkce).

b) Napište modul `"error.c"` s rozhraním v `"error.h"`, který definuje funkci `void warning_msg(const char *fmt, ...)` a funkci `void fatal_error(const char *fmt, ...)`. Tyto funkce mají stejné parametry jako `printf()`; tisknou text `"CHYBA: "` a potom chybové hlášení podle formátu `fmt`. Vše se tiskne do `stderr` (funkcí `vfprintf`) a potom `fatal_error` ukončí program voláním funkce `exit(1)`. Použijte definice ze `stdarg.h`.

* Napište modul `"ppm.c"` s rozhraním `"ppm.h"`, ve kterém definujete typ:

```
struct ppm {
    unsigned xsize;
    unsigned ysize;
    char data[];    // RGB bajty, celkem 3*xsize*ysize
};
```

a funkce:

```
struct ppm * ppm_read(const char * filename);
načte obsah PPM souboru do touto funkcí dynamicky
alokované struktury. Při chybě formátu použije funkci warning_msg
a vrátí NULL. Pozor na "memory leaks".
```

```
int ppm_write(struct ppm *p, const char * filename);
```

zapiše obsah struktury p do souboru ve formátu PPM.
Při chybě použije funkci warning_msg a vrátí záporné číslo.

Můžete doplnit další funkce, ale pro DU1 to není nutné.
[Zamyslete se nad (ne)vhodností použití warning_msg() a promyslete alternativní způsoby hlášení chyb.]

Můžete omezit max. velikost obrazových dat vhodným implementačním limitem (např 5000*5000*3), aby bylo možné použít statickou inicializaci bit_array_t pro následující testovací program.

Popis formátu PPM najdete na Internetu, implementujte pouze binární variantu P6 s barvami 0..255 bez komentářů:

```
"P6" <ws>+
<xsize> <ws>+ <ysize> <ws>+
"255" <ws>
<binarni data, 3*xsize*ysize bajtu RGB>
<EOF>
```

- * Napište testovací program "steg-decode.c", kde ve funkci main načtete ze souboru zadaného jako jediný argument programu obrázek ve formátu PPM a v něm najdete uloženou "tajnou" zprávu. Zprávu vytisknete na stdout.

Zpráva je řetězec znaků (char, včetně '\0') uložený po jednotlivých bitech (počínaje LSb) na nejnižších bitech (LSb) vybraných bajtů barevných složek v datech obrázku. Dekódování ukončete po dosažení '\0'.
Pro DU1 budou vybrané bajty určeny prvočísla -- použijte Eratostenovo síto podobně jako v příkladu "primes.c".

Program použije fatal_error v případě chyby čtení souboru (chybný formát), v případě, že zpráva obsahuje netisknutelné znaky (použijte isprint) nebo není korektně ukončena '\0'.

Použijte program "make" pro překlad/sestavení programu.
Testovací příkaz: ./steg-decode du1-obrazek.ppm

Zájemci si mohou vytvořit i program "steg-encode.c" (nehodnotí se).
Zamyslete se nad (ne)vhodností implementačních limitů vynucených konstantní velikostí pole bitů.

(8b)

Zařídte, aby příkaz "make" bez parametrů vytvořil všechny spustitelné soubory pro DU1. Při změně kteréhokoli souboru musí přeložit jen změněný soubor a závislosti. Pokud bude Makefile vypadat jako skript odečtou se 4b.

Testovací obrázek: [du1-obrazek.ppm](#)

Předmět: Jazyk C

rev 20.2.2016

Obecné pokyny pro vypracování domácích úkolů

- * Pro úkoly v jazyce C používejte ISO C99 (soubory *.c)
Použití nepřenositelných konstrukcí není dovoleno.
C11 nebudete potřebovat.
- * Úkoly zkontrolujte překladačem například takto:
gcc -std=c99 -pedantic -Wall -Wextra priklad1.c
místo gcc můžete použít i jiný překladač

! (nebude-li úkol podle normy ISO C99, bude za 0 bodů!)
v souvislosti s tím napište do poznámky na začátku
souboru jméno překladače, kterým byl program přeložen
(implicitní je verze GNU C instalovaná na serveru merlin).

* Programy pište, pokud je to možné, do jednoho zdrojového
souboru. Dodržujte předepsaná jména souborů.

* Na začátek každého souboru napište poznámku, která bude
obsahovat jméno, fakultu, označení příkladu a datum.

Příklad:

```
// enum.c  
// Řešení IJC-DU1, příklad a), 20.3.2111  
// Autor: Jaroslav Cimrman, FIT  
// Přeloženo: gcc 4.9  
// ...popis příkladu - poznámky, atd
```

* Úkoly je nutné zabalit programem zip takto:
zip xnovak99.zip *.c *.h Makefile

Jméno xnovak99 nahradíte vlastním. ZIP neobsahuje adresáře.
Každý si zkontroluje obsah ZIP archivu jeho rozbalením v prázdném adresáři
a napsáním "make".

* Řešení se odevzdává elektronicky v IS FIT (velikost souboru je omezena)

* Posílejte pouze nezbytně nutné soubory -- ne *.EXE !

* Úkoly neodevzdané v termínu budou za 0 bodů.

* Opsané úkoly budou hodnoceny 0 bodů pro všechny zúčastněné
a to bez výjimky (+ bonus v podobě návštěvy u disciplinární komise).

Poslední modifikace: 25. February 2016

Pokud naleznete na této stránce chybu, oznamte to dopisem na adresu peringer AT fit.vutbr.cz